

יז' שבט תש"ע
01 פברואר 2010

סיכום חודשי של מזג אויר – ינואר 2010

ינואר היה חם מהממוצע במידה ניכרת, ובהרים ובפנים הארץ זהו ינואר החם ביותר ב-60 השנים האחרונות. אירוע גשם משמעותי היה בדרום הארץ ב-17-18 בחודש והוא התאפיין בחריגות בכמויות גשם ובתפוסת המרחבית שלו. בהתייחס לגשם שירד בכל החודש, קיימת שונות אזורית – בצפון הארץ (ובמיוחד בצפון מערבה) כמויות הגשם היו גדולות מהממוצע. גם בדרום הארץ היה ינואר גשום מהממוצע. לעומת זאת במרכז הארץ כמויות הגשם היו קטנות מהממוצע. כך נמשכת גם החודש המגמה מתחילת העונה של יתרון בגשמים בצפון הארץ, ובאזורים אלה כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה הן פי 1.3-1.5 מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. זאת לעומת מרכז הארץ בו קיים גירעון בגשם המצטבר.

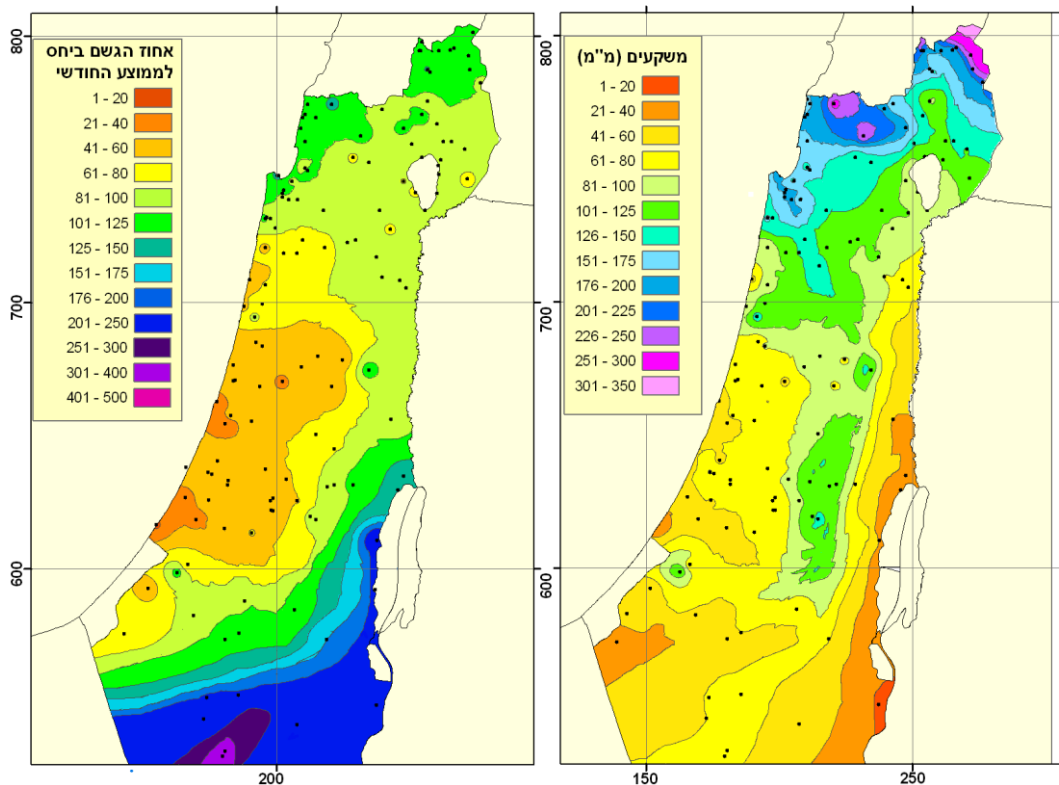
משקעים

בגליל המערבי ובמישור החוף הצפוני (חיפה וצפונה) ירדו בינואר 170-250 מ"מ המהווים 120%-150 מהממוצע הרב שנתי של ינואר. בגליל, בגולן ובאזור החולה ירדו 120-180 מ"מ, כמויות הקרובות לממוצע או מעט גבוהות ממנו (100%-115%). במישור החוף המרכזי-צפוני, בכרמל, באזור השרון ובעמק יזרעאל ירדו בינואר 90-140 מ"מ המהווים 80%-90 מהממוצע (מפות 1, 2). הגירעון הגדול ביותר בהשוואה לממוצע היה במרכז הארץ. במישור החוף המרכזי והדרומי נמדדו בינואר 60-80 מ"מ שהם 40%-60 מהממוצע לחודש. בהרי המרכז ירדו 90-120 מ"מ שמהווים 70%-90 מהממוצע. בדרום הארץ היה ינואר גשום מהממוצע במידה ניכרת. בצפון הנגב ובמרכז הנגב ירדו 50-75 מ"מ, בדרום הנגב ובערבה (כולל אילת) ירדו 15-25 מ"מ ובאזור בקעת הירדן וים המלח 20-35 מ"מ. הכמויות הללו הן פי 2-4 מהממוצע לחודש. הגשם ירד ברובו הגדול במחצית השניה של החודש כפי שמפורט בסעיף על פרקי הגשם. בטבלה 1 מוצגות כמויות הגשם בינואר בהשוואה לממוצע הרב שנתי במספר תחנות.

טבלה 1: כמויות הגשם בינואר 2010 ביחס למוצע הרב שנתי*

תחנה	כמות הגשם (מ"מ) בינואר 2010	ממוצע* רב שנתי לחודש בינואר	אחוז מהממוצע הרב שנתי בינואר
נהריה	187	155	121%
עכו	172	147	117%
חיפה (נמל)	201	133	151%
עין החורש	120	144	83%
כפר הס	83	147	56%
תל אביב (קרית שאול)	79	134	59%
בית דגן	61	139	44%
חפץ חיים	70	130	54%
נגבה	45	123	37%
אילון (גליל מערבי)	258	183	141%
גמלא	120	120	100%
כפר גלעדי	201	182	110%
הר כנען	177	174	102%
מצפה חרשים	236	230	103%
דיר חנא	129	136	95%
מרחביה	95	110	86%
כפר בלום	140	122	115%
איילת השחר	130	119	109%
צמח	90	93	97%
שדה אליהו	72	67	107%
בית מאיר	93	156	60%
ירושלים	112	134	84%
בית ג'ימל	67	132	51%
ראש צורים	118	132	89%
ערד	61	31	197%
באר שבע	54	50	108%
שדה בוקר	74	23	322%
סדום	16	11	145%
אילת	18	5	360%

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1961-1990 למעט מצפה חרשים הפועלת מאז 1983 וגמלא הפועלת מאז 1991 שממוצעה מותאמים לשנים 1961-1990

מפה 2: כמות הגשם בינואר ביחס לממוצע הרב שנתי (%)

מפה 1: כמות הגשם בינואר (מ"מ)

גשם מצטבר מתחילת העונה

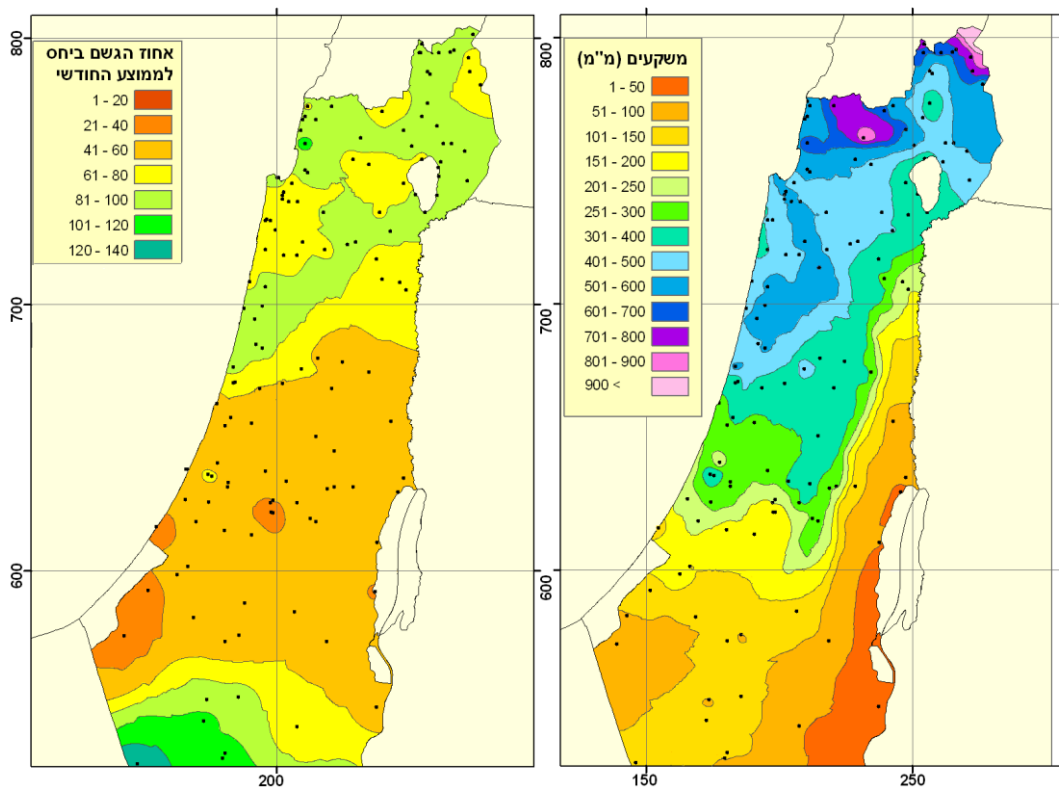
בצפון הארץ ובאזור השרון כמויות הגשם המצטברות מתחילת השנה עולות על הממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. בהרי הצפון, במישור החוף הצפוני ובאזור השרון ירדו 650-500 מ"מ. באזור החולה, הכנרת ובעמק יזרעאל ירדו 450-350 מ"מ. כמויות הגשם הללו הן 160%-120% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה.

גם בדרום הארץ כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה עולות על הממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה.

לעומת זאת במרכז הארץ הכמויות המצטברות קטנות מהממוצע. במישור החוף המרכזי ובחלקים המערביים של הרי יהודה ירדו 400-300 מ"מ שהם 90%-80% מהממוצע לתקופה המקבילה. באזור ירושלים וגוש עציון ובמישור החוף הדרומי ירדו 280-200 מ"מ שהם 80%-65% מהממוצע.

בהתייחס לגשם המצטבר מתחילת העונה בהשוואה לממוצע הרב שנתי לכל עונת הגשמים, הרי שישנם אזורים בהם כבר ירדו למעלה מ-90% מהכמות של כל העונה – חלקים ממישור הצפוני והגליל המערבי, אזור השרון ועמק יזרעאל. בתחנות בחיפה נמל ובעכו אף ירדו למעלה מ-100% מהכמות הגשם הממוצעת של כל העונה. בהרי הצפון ובאזור עמק החולה והכנרת ירדו כ-80%-85% מגשמי כל העונה. לעומת זאת במישור החוף המרכזי, בהרי המרכז ובצפון הנגב ירדו כ-40%-65% בלבד (מפות 3, 4).

בטבלה 2 מוצגות כמויות הגשם מתחילת העונה בהשוואה לממוצע הרב שנתי במספר תחנות.

מפה 4: כמות הגשם בחודשים ספטמבר עד ינואר ביחס לממוצע הרב שנתי לכל עונת הגשמים (%)

מפה 3: כמות הגשם בחודשים ספטמבר עד ינואר (מ"מ)

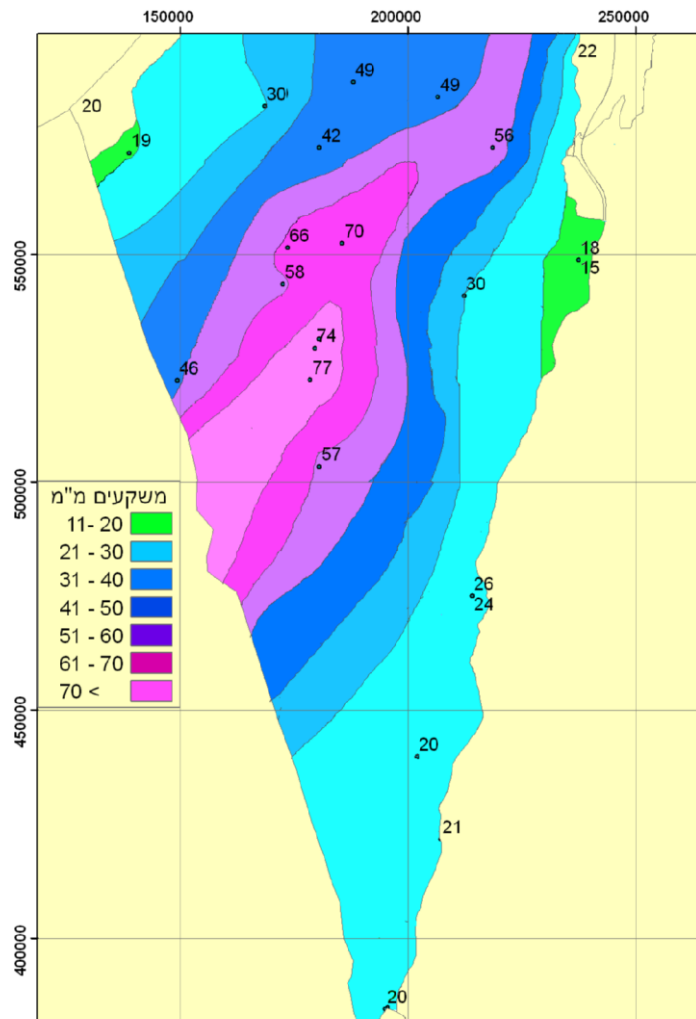
טבלה 2: כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה בהשוואה לממוצע

כמות הגשם המצטברת מתחילת העונה עד ה-31/1/10	ממוצע רב שנתי של תקופה של הגשמים עד סוף ינואר	% מהממוצע הרב שנתי לתקופה של תחילת עונת הגשמים עד סוף ינואר	ממוצע רב שנתי לתקופה של תחילת עונת הגשמים עד סוף ינואר	% מהממוצע הרב שנתי לתקופה של תחילת עונת הגשמים עד סוף ינואר	ממוצע רב שנתי לכל עונת הגשם	% מהממוצע הרב שנתי לכל עונת הגשם
נהריה	552	427	129%	640	86%	
עכו	650	411	158%	611	106%	
חיפה (נמל)	546	380	144%	541	101%	
עין החורש	543	406	134%	580	94%	
כפר הס	512	420	122%	611	84%	
תל אביב (קרית שאול)	370	403	92%	566	65%	
בית דגן	303	382	80%	552	55%	
חפץ חיים	268	360	74%	528	51%	
נגבה	210	318	66%	478	44%	
אילון (גליל מערבי)	745	506	149%	793	94%	
גמלא	480	331	145%	601	80%	
כפר גלעדי	639	471	136%	810	79%	
הר כנען	588	434	137%	712	83%	
מצפה חרשים	852	585	146%	960	89%	
דיר חנא	468	370	126%	616	76%	
מרחביה	418	282	148%	452	93%	
כפר בלום	458	315	145%	524	87%	
איילת השחר	415	298	143%	487	85%	
צמח	333	247	135%	408	82%	
שדה אליהו	205	281	73%	292	70%	
בית מאיר	328	385	85%	626	52%	
ירושלים	240	318	76%	554	43%	
בית ג'ימל	203	313	65%	516	39%	
ראש צורים	259	318	82%	549	47%	
ערד	81	76	107%	133	61%	
באר שבע	109	122	90%	206	52%	
שדה בוקר	99	58	174%	99	99%	
סדום	26	27	96%	48	54%	
אילת	19	18	106%	32	59%	

פרקי הגשם

בינואר היו מספר פרקי גשם:

1. בפרק הגשם הראשון שהיה ב-3-4 בחודש ירדו פחות מ-5 מ"מ בצפון הארץ.
2. פרק הגשם השני היה ב-13 בחודש וגם בו ירד עיקר הגשם בצפון הארץ (5-10 מ"מ ומקומית יותר).
3. פרק הגשם משמעותי היה ב-17-21 בחודש. בתחילתו של הפרק היה המוקד בדרום הארץ. בצפון ובמרכז הנגב נמדדו כמויות של 30-75 מ"מ, בדרום הנגב והערבה (כולל אילת) 15-25 מ"מ ובאזור בקעת הירדן וים המלח 20-35 מ"מ (מפה 5). הגשמים הללו גרמו לשטפונות נרחבים בנחלים בדרום הארץ, ושני אנשים נהרגו בנחל הערבה. הגשם בדרום הארץ היה חריג הן בכמויות שנמדדו בתחנות השונות והן בהיקפו המרחבי. בשדה בוקר נמדדו 63 מ"מ ב-17 בחודש ו-76 מ"מ ב-17-18 בחודש, ואלו הכמויות הגדולות ביותר ליממה אחת ולשתי יממות מתחילת המדידות ב-1953. גם הכמויות שנמדדו ברביבים (55 מ"מ ליממה אחת ו-66 מ"מ לשתי יממות) הן הגדולות ביותר מתחילת המדידות ב-1943. במצפה רמון נמדדו ב-17 בחודש 47 מ"מ וב-17-18 בחודש 57 מ"מ, ורק ב-1979 נמדדו כמויות גדולות. יש לציין את התפרוסת המרחבית באירוע הנוכחי: כמויות גשם גדולות ירדו באזורים נרחבים בנגב (במיוחד בחלקו הצפוני והמרכזי), ובדרך כלל כשיורד גשם בכמויות גדולות בדרום הארץ הוא נושא אופי מקומי. מבחינה זאת רק אירוע הגשם שהיה בפברואר 1975 עולה על האירוע הנוכחי. בהמשך של פרק הגשם ירדו הכמויות המשמעותיות יותר במרכז הארץ ובצפונה, ובמיוחד בחלקים הצפון מערביים של הארץ. במישור החוף הצפוני (מחיפה וצפונה) נמדדו 140-170 מ"מ ובגליל המערבי אף למעלה מ-200 מ"מ. בגליל ובגולן ירדו 100-150 מ"מ, בחוף הכרמל ובשרון ירדו 60-100 מ"מ, במישור החוף המרכזי והדרומי 40-60 מ"מ, ובהרי המרכז ובעמק יזרעאל נמדדו 60-90 מ"מ.
4. פרק הגשם הרביעי היה ב-24-25 בחודש. בהרי הצפון ירדו 30-60 מ"מ, במישור החוף הצפוני, בחלקים ממישור החוף הדרומי ובהרי המרכז 30-40 מ"מ. במישור החוף המרכזי ובצפון הנגב ירדו 10-15 מ"מ.
5. גשם ירד גם ב-30 בחודש אך בכמויות קטנות.

מפה 5: כמות הגשם (מ"מ) בדרום הארץ ב-17-18/1/2010

טמפרטורות

הטמפרטורות בינואר היו גבוהות מהממוצע במידה ניכרת. בשעות היום הן עלו על הממוצע של 2000-1981 ב-3-5 מ"צ. בשעות הלילה עלו הטמפרטורות בהרים על הממוצע ב-3.0-3.5 מ"צ וביתר האזורים ב-2-3 מ"צ. הטמפרטורות היו גבוהות יותר גם בהשוואה לממוצעי 10 השנים האחרונות (2000-2009), אך בשיעור קטן יותר. המחצית הראשונה של החודש (עד ה-17 בו) היתה חמה במיוחד עם טמפרטורות שעלו על הממוצע בהרים ב-6-7 מ"צ ובמישור החוף בכ-5 מ"צ. הטמפרטורות עלו על הממוצע לכל אורכו של פרק הזמן הזה (1-17 בחודש). ב-7-10 בחודש נמדדו במישור החוף ובשפלה 25-26 מ"צ, ובנגב ובערבה 27-30 מ"צ.

ב-18 חלה התקררות, וב-19-21 בחודש הטמפרטורות היו נמוכות במעט מהממוצע. ב-22 בחודש חלה התחממות ועד ה-24 בחודש שוב עלו הטמפרטורות על הממוצע בשעות היום, אולם בלילה היה קריר מהממוצע. ב-25-26 בחודש חלה התקררות, אך לאחר מכן החלה התחממות שבאה לידי ביטוי בשעות היום. בלילה, לעומת זאת, נמדדו הטמפרטורות הנמוכות ביותר של ינואר ב-27-28 בו (2-4 מ"צ בשפלה ובעמקים). ההתחממות ביום הגיעה לשיאה ב-30 בחודש עם טמפרטורות של 27-26 מ"צ במישור החוף, בשפלה ובנגב. הטמפרטורות הגבוהות לוו באובך כבד ובכיסוי גדול של עננות בינונית שגרמה לגשם. בסך הכל היו הטמפרטורות בפרק של ה-18-31 בינואר גבוהות מהממוצע ב-2-3 מ"צ.

השוואה לעבר

מהשוואת הממוצע של ינואר 2010 לעבר עולה כי זהו אחד מחודשי ינואר החמים ביותר ב-60 השנים האחרונות. בהרים ובשקע הירדן זהו למעשה ינואר החם ביותר, ובמישור החוף זהו ינואר השני החם ביותר (אחרי ינואר 1971). בירושלים לדוגמה הממוצע של ינואר 2010 ביום הוא 16.8 מ"צ, והבא אחריו הוא ינואר 1963 עם 16.0 מ"צ. הממוצע ביום בבית דגן בינואר 2010 הוא 21.5 מ"צ ועולה עליו רק ינואר 1971 עם 21.7 מ"צ.

הטמפרטורת בינואר 2010 בהשוואה לממוצעים

ממוצע 2009-2000		ממוצע 2000-1981		ינואר 2010		
מינימום	מקסימום	מינימום	מקסימום	מינימום	מקסימום	
7.6	18.1	7.2	17.8	9.8	21.5	בית דגן
4.5	10.0	4.5	9.4	7.8	13.2	הר כנען
6.7	12.5	6.4	11.8	9.9	16.8	ירושלים
7.1	17.7	6.6	16.9	10.0	22.3	באר שבע
10.3	21.2	9.6	20.8	12.8	24.4	אילת

הטמפרטורת הקיצוניות בינואר 2010 בהשוואה לעבר

שנות פעילות התחנה	ערכים קיצוניים מתחילת המדידות				ינואר 2010				
	מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		
	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	
2010-1962	21/1/64	2.0-	7/1/71	32.2	28/1/10	4.5	30/1/10	27.2	בית דגן
2010-1939	27/1/50	6.0-	1/1/00	21.7	27/1/10	1.1	11/1/10	19.9	הר כנען
2010-1950	27/1/50	3.4-	15/1/60	26.6	27/1/10	4.8	9/1/10	24.4	ירושלים
2010-1957	5/1/89	1.5-	15/1/60	31.5	22/1/10	5.8	10/1/10	30.7	באר שבע
2010-1949	24/1/57	1.2	4/1/71	32.2	28/1/10	8.5	11/1/10	29.9	אילת

טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בירושלים בינואר 2010 לעומת הממוצע הרב שנתי

